

ECO-Merkez ihtiyaç analizi

EKO-Merkez projesi Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Bu broőür sadece yazarların görüşlerini yansıtmaktadır ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanımından sorumlu tutulamaz.

“EKO-Merkez ihtiyaç analizi” projenin önemli bir düşünsel çıktısını, yetişkinler adına öğrenme fırsatlarının erişilebilirliğini iyileştirmek için e-tasarı kurumunun bir ön koşulunu temsil eder. Anket, aşağıdaki ana başlıklar açısından, güncel bilgiler toplamak ve en modern teknolojilerle ilgili detaylı analizler sağlamak için her ortak ülkede yapılan ikincil araştırma icraatını öngörmektedir:

- Eksikliklere/risklere ağırlık vererek temiz çevre sektöründeki mevcut durum;
- Yetişkin eğitimi sağlayan kişilerin, çalışanların, iş arayanların, işlerini kaybetme tehlikesiyle karşı karşıya olan çalışanların, işsizlik, yeniden yapılanma ve kariyer geçişlerinden etkilenen bireylerin eğitimi için ulusal politikaların uygulanmasında bu sektörün potansiyeli;
- Program/derslerin planlanması ve geliştirilmesinde yetişkin eğitimi ilkeleri;
- Çevre eğitimi: yapısı, işleyişi ve kariyer gelişimine katkısı;
- Yetişkin eğitimcilerin temiz çevreyle ilgili becerilerinin geliştirilmesi ve yenilenmesi ihtiyacı;
- AYÇ ve AKTS geçerlilik araçları arasında köprü kurulması ve yetişkin eğitimi yoluyla edinilmiş olan becerilerin ve yeterliklerin tanınması.

İhtiyaç analizi, proje süresince “Hazırlık” safhasında (proje başlangıcının 1. – 5. ayları) organize edilmiştir ve 2 aşamadan oluşmaktadır:

1. aşama: İhtiyaç analizi strateji belirleme ve veri toplama. Bu aşama boyunca, ihtiyaç analizi performans stratejisine karar verilmiştir; anket yöntemi ve verilerin toplanmasında algoritma belirlendi ve birikmiş bilginin işlenmesi için kurallar düzenlendi. Ortak karar sonucu, proje ortaklığı ana konularını, ihtiyaç analiziyle ele alınması için belirlemiştir ve anket çalışmalarını kolaylaştırmak amacıyla yardımcı bir anket geliştirmiştir (*bk. Ek 1*).

2. aşama: İhtiyaç analizi, veri işleme ve sonuç yayınlama. Bu aşama boyunca, ikincil araştırma verileri ve anket katılımcılarından toplananlar ulusal düzeyde bir araya getirilip işlenmiştir.

Dolayısıyla ayrıntılı olan ulusal raporlar, ortakların ulusal ekoloji politikaları, istihdam beklentileri ve programları, ilgili eğitim yöntemleri ve müfredat, ve ulusal gereksinimlerin AB eğitim standartları (bk. Ek 2) ile uyumu konusunda ülkeye özgü bakış içermektedir.

Özetlenen ulusal sonuçlar, AB eğitim standartlarına ve sürdürülebilir kalkınma konseptine uygun olan yetişkin eğitimi sağlayan kişilerin e-eğitimi açısından, ekolojik gelişimdeki mevcut modern teknoloji üzerine bir sentez sonuç ifadesi sorununa yol açmaktadır.

Sürdürülebilir kalkınma nedir?

Brundtland Komisyonu 1987 yılında “sürdürülebilir kalkınma” terimini türetti ve onu, dünyadaki tüm ülkelerin gelecekteki çevresel politikaları için bir model olarak ilan etti (Brundtland: Ortak Geleceğimiz). Komisyon, sürdürülebilir kalkınmanın, kendi içinde ekonomik, ekolojik ve sosyal amaçların uzlaştırılması gereken ekonomik-sosyal bir kalkınma olmasını talep eder. Bugün yaşayan insanların ihtiyaçları gelecek nesillerin ihtiyaçlarını tehlikeye atmadan karşılanacaktır. Ekonomik, ekolojik ve sosyal gelişmeler birer dahili birim olarak kabul edilmelidir. Bundan sonra, sürdürülebilir kalkınma, şimdiki ve gelecek nesillerin doğal geçimini sağlayacak olan ekonomik, ekolojik ve sosyal bir kalkınma anlamına gelir. Aşağıda sürdürülebilir kalkınmanın temel ilkeleri kısaca sunulmuştur: Buradaki esas kriter, doğal çeşitliliğin (biyoçeşitlilik), toprak, su, hava, bitki örtüsü, vb. doğal kaynakların korunmasıdır.

Ekonomik olarak uygulanabilirlik

Sürdürülebilir kalkınmanın amacı, sürekli artan materyalleri, enerji akışını, ve materyal ve enerji verimliliğini (verimlilik stratejisi) yavaşlatmaktır. İşte önemli kriterler şunlardır;

- yenilenebilir kaynaklar ve enerji kaynakları daha çok kullanılır (yeniden üretim derecesinde),
- yenilenemeyen kaynakların ve enerjinin kullanımı azaltılacak ve yenilenebilir enerjiyle ikameleri arttırılacak,
- salınımlar (hazmetme kapasitesine ve etkilenen doğal sistemlerin cevap verebilirliğine

uyumlu) ve risk teknolojilerinin kullanımı minimum seviyeye çekilecek.

Sosyal adalet

Sosyal adaletin amacı, bir toplum içindeki ve toplumlar veya nesiller arasındaki adaleti içerir. Ek olarak, tüm bireylerin ve halkların benzer talepleri, kalkınma türleri ve sürdürülebilir yaşam modelleri (yeterlilik) için eşit haklar olarak doğal kaynakların kullanımını içerir. Ancak, bu yol gösterici ilkeyle birlikte, küresel ölçekte dağıtım ve adalet sorunlarını, sürdürülebilir kalkınma kavramı üzerinden çözmesi düşünülmemektedir.

Küresel işbirliği

Tüm uluslar ve sosyal gruplar sürdürülebilir kalkınmayı sürdürür ve desteklerler. Tüm paydaşların işbirliğini ve çevresel, ekonomik ve sosyal kalkınma uygulamasına katılımını hedeflemektedir. Yerel bazda eylemin, çevreyle ilgili alınan yerel ve bölgesel kararların küresel etkisinden dolayı, küresel çevre sorunlarının çözümü için bir önkoşul olduğu düşünülmektedir. Bu nedenle, sürdürülebilir kalkınma kavramıyla, somut yerel sorunların çözümünde işletmeler ve şirketler kadar vatandaşların, yerel derneklerin, kurum ve kuruluşların, hükümetin ve kiliselerin de geniş katılımı hedeflenmiştir.

Genel olarak, sürdürülebilir kalkınma kavramı yüksek bir karmaşıklığa ve çok yönlü bir yorumlanabilirliğe sahiptir. Sosyal, çevresel ve ekonomik hedefler ağı ve perspektif genişlemesi, insan faaliyetlerinin küresel ve zamansal boyutunu da dikkate alarak, sürdürülebilir kalkınma kavramını karakterize eder. Bu, eylem için basit talimatlar sağlamaz. Kavram, daha ziyade, farklı ilkeler (çevresel, sosyal ve ekonomik) tarafından yönetilen açık uçlu bir arama ve optimizasyon sürecinin ana hatlarını belirler. O, bu amacı, küresel bir sorun çözme deneyine ve diyalog toplumuna giriş olarak tanımlar. Uzun vadede, insanların kendileri için, söylemsel olarak tartışmalı olan temel hedef ve değerleri anlamlı kıldıkları öğrenen bir toplum da oluşturulacaktır. Sonuca bağlanmamış soru ve sorunlar için çözümler aranmalı ve alternatif ve optimize edilmiş çözümler denenmelidir.

Sürdürülebilir kalkınma için çevresel eğitimin rolü

Çocuklar, gençler ve yetişkinler, bu toplumsal tasarım sürecinde, sürdürülebilir, çevre dostu

kalkınma eğitimiyle hazırlanacaklardır. Bu nedenle, Gündem 21'deki sürdürülebilir kalkınma doğrultusunda gerekli olan eğitim uyarlaması, sürdürülebilir kalkınmanın gerçekleştirilmesi için eğitimin her kademesinde ortak ilgi alanı bir konu olarak sadece çevre ve kalkınma konularının entegrasyonunu değil, becerilerin geliştirilmesini de hedeflemektedir.

Öğretici İlkeler

Sürdürülebilir kalkınma için modern bir eğitim, bilgi aktarma, değer tahsis etme ve kişilik gelişimi entegrasyonu sağlar. Ayrıca öğrenme becerilerinin gelişimini de amaçlar. Bu, olgusal metodolojik, sosyal ve kişisel becerilerle belirlenir. Beceriler, öğretimin teknik ve çok disiplinli içeriğinin aktif şekilde incelenmesi yoluyla elde edilir. DeHaan (1998) etkinlik modelinin temel unsurlarını şöyle açıklamaktadır: “Yeteneği anlamak, ilerletmek ve amaçlı bir şekilde uzmanlığı uygulamak, metodolojik yetki alanındadır. Sorunlarla sistematik bir şekilde ilgilenmeyi, yaratıcı yeni bilgi ve çözüm kombinasyonunu, - problemle ilgili çerçevelerin bağlamsal ve eleştirel sorgulaması için çözüm yolları arasında olduğu gibi - sorun faktörleri arasında karşılıklı dayanışmanın tanımlanmasını, çözüm üretimini ve problem çözümündeki tehlikelerin ve risklerin yansıtılmasını sağlar,” (Haan, 1998, Schlüsselkompetenzen).

Sosyal yetkinlik terimi, diğerleriyle birlikte sorunlara çözüm arama ve yapıcı ve eleştirel işbirliği yapabilme yeteneğini de içerir. Bunların arasında, diğerlerine anlayış gösterebilmenin, onlarla dayanışma sergileyebilmenin ve kendini adayabilmenin de olduğu anlaşılmaktadır. Sosyal yeterlilik aynı zamanda empatik katılım fikri ve paylaşılan bağlılıktır. Yeteneği anlamak, onu organize etmek, geliştirmek, tasarlamak ve yeni vizyonlar ve yaşanılabilir bir hayat sağlamak kişisel yeterliliğin bünyesindedir. Son olarak, kişisel yetkinlik kendini yansıtmaya becerisini de içermektedir” (Haan, 1998, age.).

Sürdürülebilir kalkınma, eğitim ve öğrenme süreçleri için hedeflenen uzmanlığı teşvik etmek için aşağıdaki öğretici ilkelerle uyumlu olmalıdır:

- **Durum yönelimi**

Sürdürülebilir kalkınma kavramı hayatın farklı alanlarında her birini ilişkilendirir ve isimlendirir. Bu nedenle, öğrenme durum yönelimi, yaşam ortamlarının deneyimini dikkate almayı ifade eder.

Kendi yaşam durumlarında, keder tecrübe edilebilir; çıkar çatışmaları analiz edilebilir; çevre koruma ve sürdürülebilir planlama test edilebilir ve kendi eylemlerinin etkisi deneyimlenebilir.

- Eylem yönelimi

Çevre ve çevre sorunları hakkında uzman bilgisi, sürdürülebilir kalkınmaya göre hareket edecek gönüllülüğü ve yetkinliği kazanmak için yeterli değildir. Bu nedenle, öğrenme eylem yönelimi, pratik ve problem çözmeyle ilgili beceri ve yetenekleri teşvik etmeyi hedefler. Eylem odaklı öğrenme süreçleri, çevreye olan bağlılığı görünür kılmak için gerçek eylemin somut sonuçlarıyla bağlantılı olmalıdır. Onlar kişinin yaşamını ve çevresini değiştirecek bir yolu temsil eder.

Öğrenme süreçlerinin eylem yönelimi sadece çevreyle eylemsel bağlılığı değil, aynı zamanda eylemlerle ilgili katılma kararını da içerir. Artan ortam katılımı, bilgiyi bağımsız bir şekilde ve konu başlığının yeterli olduğu aramalarda bulmak, kaydetmek ve organize etmek için, kararlaştırılmış amaç ve görevlere ilişkin olarak, öğrenme ve iş süreçlerini düzenler. Bu, çalışma sonuçlarını hazırlama, sunma ve bunları değerlendirme yeteneğini de içerir.

- Problem çözme yönelimi

Öğrenmenin problem çözme yönelimi, sistemik ilişkileri ve dinamiklerini, ve çok çeşitli ağları ve etkileşimlerini anlamayı hedefler. İlâveten, karmaşık bir sistemin tüm önemli özelliklerinin sık sık gözlemlenemeyeceği ve kaydedilemeyeceği; bireysel özelliklerin iyi ya da kötü, bir hayli ilişkili oldukları ve değiştirilemeyeceği ya da birbirlerinden izole edilemeyeceği; karmaşık sistemlerdeki değişikliklerin etkisinin her zaman öngörülebilir olmadıkları ve istenmeyen yan etkilere sebep olabilecekleri gerçeğine odaklanır.

Öğrenmenin problem çözme yönelimi, karmaşık sistemlerle başa çıkma yeteneğini teşvik etmek için, sürdürülebilir kalkınmada eğitimin merkezi bir ilkesi olmalıdır. Biyojeokimyasal döngüler ve diğer döngüsel süreçlerle başa çıkma, problem çözme odaklı öğrenmenin odak noktası olabilir.

- Disiplinlerarasılık

Disiplinlerarası öğrenme karmaşık konuların çok disiplinli yaklaşımını ve karmaşıklıklarının anlaşılmasını hedeflemektedir. Disiplinlerarası öğrenme, bu nedenle, karmaşık durumların ve problemlerin değerlendirilmesinde, tek boyutluluğun, yani uzmanlaşmış düşünce ve bakış

açıların darlığının ve tek taraflılığının üstesinden gelmek için ve daha bütünsel bir görünümü teşvik etmek bir fırsat olarak görülebilir.

- İşbirliği yönelimi

İşbirliği tabanlı öğrenme, işçilerin kendi aralarındaki işbirliğini ve ayrıca dıştan gelen işbirliği ortaklarıyla işbirliğini de - mesela çevre kuruluşları, doğa ve çevre koruma örgütleri gibi - hedefler. İşbirliği yönelimi bir yandan ekip becerilerinin, yani göreve ilişkin işbirliğini paylaşma isteğinin ve becerisinin geliştirilmesini; diğer yandan da, ağ içerisinde öğrenme becerisini, yani öğrenme, bilgi ve tecrübe kaynaklarının farklı konumlarını dahil etme becerisi ve resmi olmayan temasları içeren bir ağın kurulması ve bu ağın kullanılması becerisini teşvik eder. Aynı zamanda, uzun süreli bir sadakat olmadan dayanmanın zor olduğu dayanışmayı ve birlikteliği öğrenme şansı sunar (Haan, 1998).

Farklı işbirliği ortakları ile işbirliği içinde olarak, diyalog, çatışma çözme becerileri ve işbirliği odaklı öğrenme gibi yansıtıcı beceriler ve iletişim becerileri elde edilir.

İçerik-tematik öncelikler

Gündem 21 uzun bir ilişkili konu ve sorun alanları listesi içerir, mesela yoksulluğun ortadan kaldırılması, tüketim alışkanlıkları, atmosferin korunması, sürdürülebilir tarım, su kaynaklarının korunması, vb. Gündem 21'in ya da bazı parçalarının, eğitim kurumlarının da yer alması gereken yerel ya da bölgesel bazda uygulanması birincil amaçtır.

“Sürdürülebilir Almanya” (Hoering, 2009, Compass) çalışmasından hedef öncelikler, yani sürdürülebilir kalkınma bakımından öncelikli olarak yeniden düzenlenmesi ve değiştirilmesi gereken alanlar (en azından orta Avrupa için) elde edilebilir. Buna göre, aşağıdaki konular daha ağırlıklı olmalıdır:

- Enerji – özellikle enerji üretimi ve enerji tüketimi biçimleri
- Hareketlilik/trafik – özellikle dinlence sektörü ve malların taşınmasında hareketlilik davranışı;
- Konut ve Mesken Gelişimi – belirli türde konut ve inşaat malzemeleri;
- Tarım ve gıda – özellikle gıda, et üretimi ve gıda tüketiminin endüstriyel işlemleri

- İç içe geçen yerel ve küresel kalkınma – bilhassa yerel çalışmayla yaşam ortamları ve küresel piyasalarla -3. Dünyadakiler başta olmak üzere- yaşam durumları arasında

Bu beş konuya ek olarak, temel sürdürülebilirlik kavramını anlamak için gerekli olan üç strateji uygun görülebilir. Bu aşağıdaki noktaları içerir:

- Devamlılık stratejileri – kalıcı olarak sürdürülebilir yaşam ve ekonomik faaliyet stratejileri ve çerçeveleri
- Verimlilik stratejileri - kaynak kullanımında, ekonomik faaliyetlerde ve dağıtımda verimliliğin artırılması stratejileri
- Yeterlilik stratejileri – günümüz yaşam tarzları ve sürdürülebilir yaşam tarzlarının temel ilkeleri üzerindeki yansımaları

Bu stratejiler, bu beş temanın kendisiyle dikkate alınabileceği bir tür analiz ve değerlendirme şemasını temsil eder. Bu nedenle, sürdürülebilirlik açısından, sadece mevcut baskın enerji formlarına bakmak değil, aynı zamanda daha çok kalıcılık, yeterlilik ve verimliliğe ilişkin onları mercek altına almak da faydalıdır.

Son olarak, sürdürülebilir kalkınma eğitiminin sadece öğrenim süreçlerinin olumlu ve öğretici bir yeniden yönelimini değil, eğitim kurumlarının yeşillendirilmesini de: enerji tasarrufu, yeşillendirme, atık ayırma ve azaltma, kirletici malzemeleri azaltma ve bunlardan kaçınma, vb., ve bir yandan katılımı da; yani eğitim kurumlarındaki karar alma ve kalkınma süreçlerine grup katılımını da hedeflediği belirtilmelidir.

Güncel çevre durumu ve partner ülkelerde sürdürülebilir kalkınma

Temel veriler

Şimdiki ve gelecek nesillerin doğal geçimini sağlayan ekonomik, ekolojik ve sosyal bir kalkınma olarak sürdürülebilir kalkınma ilkeleri gereğince, tüm ortak ülkeler, çeşitli nedenlerden dolayı çevre üzerindeki zararlı eylemlere karşı mücadele etmek için birleşmiş ekonomik, yasal, eğitsel ve sosyal çabalarını rapor ederler.

- *Bulgaristan'da:* başlıca sorunlar, uygun endüstriyel atık tasfiyesi, tükenmiş olan doğal orman örtüsü ve toprak kalitesini korumak için doğa koruması odaklı olmak üzere endüstriyel

salınımlardan kaynaklanan hava kirliliği, enerji sektörü, su kalitesi, atık madde yönetimi üzerinde yoğunlaşmıştır.

- *Kıbrıs'ta:* Dönüşümünü su kaynağına (kronik su kısıtlılığı ve yaygın kuraklık) ve biyoçeşitliliğe, hava kalitesi ve hava kirliliğine, hızla yükselen atık üretim oranına yansıtan dikkat çekici iklim değişikliği.
- *Almanya'da:* İklim ve çevre koruma, kaynak ve enerji verimliliği, ekonomik kalkınmaya, katma değere ve teknolojik gelişmeye başlıca katkıda bulunan noktalar olarak görülmektedir. Yenilenebilir enerji kaynaklarına ve sera gazı salınım azalmasına, artan trafik hacmine ve çevre üzerindeki sonuçlarına özel vurgu yapılmaktadır.
- *Türkiye'de:* Ülke önemli çevre sorunlarına sahiptir. İnsani Gelişme endeksi değerine göre 92. Sırada yer almaktadır. Türkiye'deki çevresel konulara ve tam olarak sürdürülebilir kalkınma eğitimine ilişkin temel bir sorun da uygun eğitim kaynaklarının eksikliğidir.

Çevresel politikalar

- *Bulgaristan'da:* Çevre koruma üzerine kurulu anayasal ve yasal ilkeler Bulgaristan'da çevre politikasının temelini oluşturmaktadır. Çevre korumanın dayandığı ilkeler 2002 Çevre Koruma Yasası'nda belirtilmektedir (son olarak 2014 yılında değiştirilmiştir). Bu ilkeler yürütmenin yetkili organları tarafından uygulanmaktadır.
- *Kıbrıs'ta:* Çevre koruması Kıbrıs'ın ekonomik ve sosyal politikalarının önemli bir bileşenidir. AB üyeliği sonrasında, ülkenin çevre politikası ve mevzuatı, su, toprak ve hava kirliliği, doğa koruma, atık yönetimi ve gürültü düzenlenmesi de dahil olmak geniş bir konu yelpazesini kapsayarak AB gereklilikleri ile uyumlu hale getirilmiştir.
- *Almanya'da:* Almanya'da modern çevre politikası, kanun ve yönetmelikler ile iklim koruması ve yenilenebilir enerjilerin geliştirilmesi için ele alınan çağdaş yaklaşımlar arasında değişen esnek araçların kullanımıyla izlenen enstrümanların ya da stratejik, doğrulanabilir hedeflerin bir karışımı aracılığıyla kontrol edilmektedir.
- *Türkiye'de:* Türkiye'nin çevre politikası, Uluslararası Çevre Sorunları, Çevre Sorunları üzerine Avrupa Birliği ile İlişkiler ve Uluslararası ve Bölgesel Sözleşmeler olarak adlandırılan üç ana başlık altında listelenebilir. Ancak, mevzuat veya doğrudan kontrol araçları, ekonomik araçların doğrudan kullanımından daha çok kullanılır.

Çevre korumasında engeller ve kısıtlamalar

- *Bulgaristan'da:* Çevre Koruma Kanunu'nun hem yönetmelik hem de uygulama düzeyinde darboğaz adımlar ve potansiyel riskler vardır. Potansiyel sorunlar: büyük altyapı projelerinin çevresel görüşüne göre çok yönlü ve uzun süreli bir değerlendirme süreci; enerji ve kimya sanayii gibi büyük kalkınmaların çevre etki değerlendirmesi gerekliliği; farklı kurumların izinleri, izlemesi, kontrolü ve yaptırımlarına ilişkin faaliyetlerin makul artışı sebebiyle etkili çevre yönetimi planlarının uygulanmasındaki zorluklar.
- *Kıbrıs'ta:* Ülke hala, AB yükümlülüklerini yerine getirmek amaçlı, kapsamlı ve tutarlı bir çevre politikası geliştiriyor: bakanlığa ait sorumluluklar tamamlanmalı, daha fazla bilgi çabalarına yatırım yapılmalı ve idari koordinasyon geliştirilmelidir. Çevre korumasının gerçekleştirilmesinde Kıbrıs'ın karşı karşıya kaldığı önemli kısıtlamalar iklim değişikliği, su eksikliği, ormanların korunması ve biyoçeşitlilik politikası üzerine odaklanmış bulunmaktadır.
- *Almanya'da:* Temiz hava ve su koruması Almanya'nın en önemli başarı alanlarıdır. Diğer tarafta, çevresel sorunlar arazi kullanımı, türlerin kaybı, toprak veya yeraltı suyunun kirlenmesi ile ilgilidir.
- *Türkiye'de:* Hızlı nüfus artışı, düzensiz kentleşme, sanayileşme ve turizm gibi faktörler çevresel sorunlara ve doğal kaynakların sağlıklı bir şekilde korunmasında başarısızlığa neden olmaktadır. Başlıca problemler mevzuat, merkezi/yerel organizasyon eksikliği, çevre yönetimine halkın katılımında karşılaşılan sorunlar, çevre eğitimiyle ilgili düzenlemeler, çevre maliyetleri, çevre planlamasında belirlenen uygulamaların hata analizi ile ilgilidir.

Yeşil üretim politikaları

- *Bulgaristan'da:* Çevre koruma bağlamında yeşil üretim üzerine Bulgar devlet politikası çift yönlü işlemleri ihtiva eder: ilgili sektör politikalarına entegrasyon – ulaşım, sanayi, tarım, turizm, inşaat, vb. – ve bölgesel düzeyde ekonomik ve sosyal kalkınma politikalarına entegrasyon.
- *Kıbrıs'ta:* Daha yeşil ürünlerin yapımında ve üretim süreçlerinin yeşillendirilmesinde Kıbrıs tarafından takip edilen temel politika öncelikleri şunlardır: kaynakların ve atıkların

sürdürülebilir yönetimi için çevresel altyapının kurulması ve genişletilmesi; kıyı alanlarının korunması, muhafazası ve yönetimi; enerji tasarrufunun ve yenilenebilir enerji kaynaklarının teşvik edilmesi; sera gazı salınımlarının azaltılması ve çevresel maliyetlerin içselleştirilmesi.

- *Almanya’da:* Doğa Koruma, 1994ten beri Alman Anayasasının 20a Maddesinin ulusal bir hedefi olarak belirtilmiştir. Bu sebeple, çabalar, daha yeşil üretim ve su kütlelerinin ve deniz ortamlarının korunması, hava ve gürültü kirliliğinin kontrolü, doğa ve toprağın korunması ve çevre yönetim sistemlerinin uygulanmasıyla ilişkili yeşillendirme süreçleri üzerine yoğunlaşmıştır.
- *Türkiye’de:* Yeşil üretimle bağlantılı Çevresel ve Sürdürülebilir Kalkınma alanında Türkiye’nin zayıflıkları, hem de ülkenin doğal kaynakları ve değerleri adına, kirliliğin önlenmesi, kontrolü ve bertarafına ilişkin organize, yeterli ve güvenilir veri eksikliği ile bağlantılıdır. Yasal altyapı uluslararası yükümlülüklerle uyumlu değildir. Çevre bilgisi ve çevrenin önemi, karar vericiler de dahil olmak üzere toplumun hiçbir kesiminde yeterince anlaşılmamıştır.

Çevre yetişkin eğitime odaklanma: ortak ülkelerdeki iyi uygulamalar

Çevre eğitime (ÇE) kısa tarihsel bakış

- *Bulgaristan’da:* ÇE ilerlemesinde üç ana dönem ana hatlarıyla belirtilebilir: 1972 öncesi, okul düzeyinde başlıca ÇE tarafından karakterize edilmiş: 1972-1992, yeni müfredatın ve fen eğitimindeki kitapların hazırlanmasını ve Üniversite düzeyinde ÇE’nin uygulanmasını içerir; 1992’den günümüze: ÇE standartları dahil olmak üzere devlet eğitim standartları oluşturulmuştur, müfredat güncellenmiş ve yeniden yapılandırılmıştır, stajyer merkezli interaktif öğrenme için eğitim teknolojileri dahil edilmiştir. Orada ÇE araştırması da başlamıştır. Günümüzde, sürdürülebilir kalkınma eğitimi, Eğitim ve Bilim Bakanlığı, Çevre ve Su Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Politika Bakanlığının entegre faaliyetleri aracılığıyla uygulanan bir hükümet politikasıdır.
- *Kıbrıs’ta:* ÇE’ye verilen özel bir ilgiyle birlikte **sürdürülebilir kalkınma eğitime** yönelik ilk adımlar 1990’larda atılmıştır. Çevre eğitimi ülkenin stratejik hedefleriyle birleştirecek yaklaşımlar oldukça yakın zamanda benimsenmiştir. Kıbrıs, “**Sürdürülebilir**

Kalkınma Odaklı Çevre Eğitimi” için 2007’de bir Ulusal Strateji Planı hazırladı. Pratikte bu stratejiyi uygulamak için 7 tane Çevre Eğitimi Merkezi kuruldu. Böylece, ÇE için uygulama ve araç araştırmalarında ve geliştirmelerinde yerel STK’ların katılımının sürdürülebilir kalkınma için potansiyel avantajları kullanıldı.

- *Almanya’da:* 1971’de federal hükümet, çevreyi korumak için ilk eğitim tedbirlerinin temelini atan bir programı onayladı. Dolayısıyla, ÇE 1970’lerde oluşturulan, çevre ve doğal kaynakların sorumlu bir şekilde kullanımını hedefleyen bir eğitim yaklaşımıdır. 1980’lerde, çok farklı yönleri ve hedefleri olan çok sayıda kavram olmuştur. Çevre eğitimi artık sürdürülebilir kalkınma vizyonu olmadan işe yaramıyor. Bu ilke şimdi eski ÇE’nin hemen hemen tüm katılımcılarının bünyesinde, eğitim, bilim ve siyasetin her alanında geçerlidir.
- *Türkiye’de:* ÇE Türkiye’de resmi olarak, çevre, sağlık, trafik ve okuma kursları programının Talim ve Terbiye Kurulu tarafından onaylanmasından sonra, 1992-93 akademik döneminde uygulanmıştır. Ancak, özel çevre sorunu olarak ÇE son yıllarda tartışılmaya başlanmıştır. Şu anda ÇE aşağıdaki bölümleri içermektedir: örgün eğitimde ÇE (okul öncesinden yüksek öğretime) ve yaygın eğitimde ÇE.

Formal/non-formal environmental education: Örgün/Yaygın Çevre Eğitimi

Bulgaristan

Yasal dayanak	Sorumlu Kuruluşlar	Eğitim düzenlemeleri ve sistemleri	Eğilimler ve sorunlar
· Bulgaristan Cumhuriyeti Anayasası (1991) · Milli Eğitim Kanunu; · Diğer Kanunlar, Yasalar ve Hükümet Nizamları (1997 – günümüz)	· Ulusal Meclis · Bakanlar Kurulu · Çalışma ve Sosyal Politika Bakanlığı · Eğitim ve Bilim Bakanlığı · Ulusal Değerlendirme ve Akreditasyon Kurumu (UDAK), · Ulusal İstihdam Kurumu (İK) · Ulusal Ajans için (UA-MEÖ Mesleki Eğitim ve Öğretim	· MEÖ merkezleri, meslek yüksekokulları, okullar, spor salonları, sanat ve spor okullarındaki 16 yaşın üzerinde olan kişiler için Temel Mesleki Eğitim ve Öğretim (TMEÖ). · Örgün eğitim sistemine dahil olmayan, 16 yaşın üzerindeki kişiler (iş sahibi veya işsiz) için mesleki spor salonları, sanat ve spor okulları, mesleki eğitim merkezleri ve meslek yüksekokullarında düzenlenen Sürekli MEÖ (SMEÖ). · Örgün Eğitim Seviyesi ÇE Yükseköğrenim Kanununa ve “Lisans ve Yüksek Lisans programları aracılığıyla Ekoloji ve Çevre Koruma” anlaşması akreditasyonu için devlet gereksinimlerine uygun olarak düzenlenmiştir. ÇE ayrıca Üniversitelerde de (Açık Öğretimde/SMEÖ’de) sunulmaktadır. · ÇE için sivil kurumlar tarafından uzaktan eğitim de verilmektedir.	· Sosyal ortaklarla işbirliği içinde yetişkin eğitimi için ulusal sistemin kurulması · <i>Eğitim herkes içindir</i>’ sloganı · Bir HBÖ unsuru olarak yetişkin eğitiminin geliştirilmesi ve yetişkinler için mesleki eğitim sisteminin etkin işleyişinin desteklenmesi.

Kıbrıs

Yasal dayanak	Sorumlu kuruluşlar	Eğitim düzenlemeleri ve sistemleri	Eğilimler ve sorunlar
· Yasama yetkisi Temsilciler Meclisi tarafından icra edilmektedir. · Tüm etkinlikler Bakanlar Kurulunun kararları ile ve/veya Temsilciler Meclisinden geçen yasalarca kanunlaşmıştır. · Yetişkin Eğitimi ve Sürekli Eğitim için kapsamlı bir yasal çerçeve yoktur.	· Planlama Bürosu (PB) · Eğitim ve Kültür Bakanlığı (EKB) · Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı (ÇSGB) · İnsan Kaynakları Geliştirme Kurumu (İKGK)	· Örgün yetişkin eğitimi veren kurumlar: Akşam Spor Tesisleri ve Akşam Teknik Okulları; Lise Sonrası Mesleki Eğitim Enstitüleri, Kıbrıs Açık Üniversitesi; Akdeniz Yönetim Enstitüsü; Yükseköğretim Kurumları. · Yaygın yetişkin eğitimi veren kurumlar: Yetişkin Eğitim Merkezleri; Devlet İleri Eğitim Kurumları; Pedagoji Enstitüsü; Milli Eğitim Bakanlığına kayıtlı Özel Enstitüler. · Mesleki Eğitim veren kurumlar (sürekli): Yetişkin Eğitimi Merkezleri; Devlet İleri Eğitim Kurumları; Pedagoji Enstitüsü; Kayıtlı Özel Enstitüler. · Sivil toplum kuruluşları/STK'lar ve bakanlıklar, sosyal ortaklar büyük çeşitlilikte · hem iş bağlantılı hem de iş bağlantısız - örgün veya yaygın yetişkin eğitimi faaliyetleri sağlarlar.	- Sürekli eğitimi teşvik etme ve istihdamı güçlendirme; - Modernleşen öğretim yöntemleri ve müfredat; -Gençlere sunulan fırsatların genişletilmesi; - Öğretmenlerin becerilerini arttırma; - Kamu mesleki hayat boyu öğrenme okullarının çalışması için fizibilite çalışmalarının yapılması; - Özel sektörün Mesleki Eğitim gelişimine dahil olması için teşvik edilmesi; - HBÖ için ilgili paydaşlar arasındaki işbirliğinin teşvik edilmesi.

Almanya

<i>Yasal dayanak</i>	<i>Sorumlu kuruluşlar</i>	<i>Eitim düzenlemeleri ve sistemler</i>	<i>Eğilimler ve sorunlar</i>
<u>Örgün çevre eğitimi:</u> 1996 yılından bu yana, çevre eğitim gereksinimlerini dikkate almak adına 130'un üzerinde eğitim düzenlemesi yasadan geçmiştir ya da değiştirilmiştir. <u>Yaygın çevre eğitimi:</u> Federal düzeyde hiçbir düzenleme bulunmamaktadır. Sürekli Eğitim-Öğretim ve yetişkin eğitimi yasaları hemen hemen tüm eyaletlerde mevcuttur.	Bugün 'Alman Doğa Koruma Derneği' (Deutscher Naturschutzring) çatı örgütü altında toplanmış 100'den fazla dernek bulunmaktadır.	<u>Örgün çevre eğitimi:</u> Üniversiteler, kolejler ve araştırma enstitüleri; bugün yüksek öğrenim ve üniversitelerin özel kurumlarında 500'den fazla çevresel dersler vardır. <u>Yaygın çevre eğitimi:</u> · Yetişkin öğrenme süreçlerinin yaklaşık %70'i eğitim kurumlarının dışında gerçekleştirilir; · Ulusal çapta yaklaşık 4600 çevre eğitim kurumları vardır: yaklaşık 4600 çevre okulları, çevresel ve ekolojik istasyonlar; Milli park-, Biyosfer koruma alanı-, doğa parkı-, çevre, doğa koruma-ve biyoloji eğitim merkezleri; kısa ziyaretler ve orman gençlik evleri için okul sınıfları tarafından kullanılan kır evleri; orman okulları ve çocuk yuvaları; okul çiftlikleri ve saha laboratuvarları; çevre akademileri.	· Üniversite düzeyinde didaktik öğretim sorunları · Kavramsal sorunlar, · İdari sorunlar. 1994 yılından bu yana öğretmen eğitimi üzerine, bu sorunların bazıları ile başa çıkacak, federal olarak desteklenen bir araştırma projesine başlandı.

Türkiye

<i>Yasal dayanak</i>	<i>Sorumlu kuruluşlar</i>	<i>Eğitim düzenlemeleri ve sistemleri</i>	<i>Eğilimler ve sonuçlar</i>
- Anayasanın 56. maddesi "Herkes, sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir," ilkesini getirdi. - Çevre Hukuku (1983) - Türkiye'nin Ulusal Çevre Eylem Planı - Milli Eğitim Bakanlığı ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığı arasındaki işbirliği protokolü (2014)	- Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, - Orman ve Su İşleri Bakanlığı ve İl Müdürlükleri	- Sanayi için yetişkin eğitimi Çevre Görevlisi, Çevre Yönetim Birimi ve Çevre Danışmanlık Firmaları tarafından yürütülmektedir, - Eğitim, ambalaj atık yönetimi, su kirliliği yönetimi, çamur kontrolü, atık su arıtma ilkeleri, toprak kirliliği yönetimi, katı atık yönetimi, karadan tehlikeli maddelerin uluslararası taşımacılığı (Tehlikeli Madde Taşımacılığı) gibi konularla ilgili Bakanlık tarafından yetkilendirilmiş uzmanlar tarafından sağlanır.	- Çevre durumunu ve sürdürülebilir kalkınmayı etkileyen faktörler çevre kirliliği bilincinden yoksundur. - Ülke çapında yetişkin çevre eğitimi öncelikleri katı atıklar, atık su ve enerji verimliliğidir. - Üretim ve tüketim faaliyetlerini yürütürken toplumlar çevreyi düşünmüyorlar. - Çevre sorunlarına yol açan faktörler: nüfus, şehirleşme, sanayileşme.

Yetişkin eğitimi sağlayıcılarının eğitimi için yenilikçi çözümler geliştirilmesi: AYÇ / UYÇ tanıtım

Ortak ülke	UYÇ Gelişme, giriş, uygulama NQF Development, introduction, implementation	UYÇ yapısı	AYÇ Referanslaması	AKTS, ulusal derecelendirme sistemlerine karşı
<i>Bulgaristan</i>	- Yaşam boyu öğrenme Bulgar ulusal yeterlilikler çerçevesi (BYÇ) resmen Bakanlar Kurulunun 02.02.2012 96 no.lu Kararı ile başlatılmıştır - BYÇ'nin uygulanması, Bulgaristan Eğitim ve Bilim Bakanlığında uluslararası ve Avrupa işbirliği müdürlüğünde görevlendirilen bir UKN (Ulusal Koordinasyon Noktası) ile bu bakanlıkça koordine edilmektedir.	- BYÇ ek bir hazırlık düzeyiyle (okul öncesi eğitimi kapsayan sözde UYÇ "sıfır" seviyesi) 8 seviyeden oluşmaktadır. - BYÇ düzeylerinin tanımı için AYÇ (Avrupa Yeterlilikler Çerçevesi) ve YÇ-AYA (Yeterlilikler Çerçevesi – Avrupa Yükseköğretim Alanı) tanımlayıcıları dikkate alınmıştır: - bilgi, hem teorik hem de olgusal; - beceriler, hem bilişsel hem de pratik; - geniş yetkinlikler.	- BYÇ AYÇ'den referanslıdır ve 2013 yılında YÇ-AYA'ya karşı kendini sertifikalandırmıştır. - BYÇ'de MEÖ (Mesleki Eğitim ve Öğretim) seviye 2 den seviye 5'i kapsar. Temel eğitim sertifikasıyla birlikte seviye 2'de başlar. 3. ve 4. seviyeler genel eğitim ile birlikte MEÖ yeterliliğinin 2. ve 3. seviyelerini içerir. Seviye 5, sadece MEÖ'yü "4. MEÖ seviyesini" (en gelişmişini) içermektedir. Yetişkin eğitimi seviye 3 ve üstünü kapsar.	2011 yılında, AKTS (Mesleki Eğitim ve Öğretimde Kredi Transfer Sistemi) ilkelerine dayalı MEÖ-Standardının gözden geçirilmiş yeni bir modeli, farklı meslek alanlarından, mevcut MEÖ-standartlarının tekrar gözden geçirilmesiyle düzenlenmiştir. - Yeni model 20 pilot mesleğe uygulanmaktadır ve Temel Mesleki Eğitim ve Öğretim (IVET) ve Sürekli Mesleki Eğitim ve Öğretim (CVET) sistemlerindeki tüm yeterlilikler adına yeni modüler eğitim müfredatı ve programları için bir temel teşkil etmektedir.

Ortak ülke	UYÇ Gelişme, giriş, uygulama	UYÇ yapısı	AYÇ Referanslaması	AKTS, ulusal derecelendirme sistemlerine karşı
<i>Kıbrıs</i>	· 2008 Bakanlar Kurulunun UYÇ oluşturma kararı. · İlk referans raporu - 06/2014; Raporun son hali - 02/2015. · UYÇ'nin ayrılmaz fakat ayrı bir parçası olarak Bir Mesleki Yeterlilikler Sistemi (MYS) geliştirildi; bu UYÇ uygulaması yolundaki ilk adımdır. · UYÇ henüz faaliyette değildir; Eğitim ve Kültür Bakanlığının bir hizmetiçi departmanı olarak kurulmuştur. UYÇ uygulaması deneme süreci 09/2015-05/2016 arasındadır.	· AYÇ'nin, ulusal yeterlilikler sisteminin temel özelliklerini yansıtan 8 seviyeli referans yapısı benimsenmiştir · Seviye tanımlayıcıları bilgi, beceri ve yetkinlik açısından anlatılmıştır ve bir seviyeden sonrakine net bir ilerleyişi tanımlamak için aynı anda tüm seviyeler adına formüle edilmiştir. · VET MEÖ yeterlilikleri UYÇ'nin 3. seviyesinden 7. seviyesine doğru sıralanır.	MEÖ Yeterlilik Standartları · 2006-09 boyunca, 2. seviyede MEÖ yeterliliklerinin 5 standardı. · 2007-15 boyunca, 80 yeni standart (67si zaten mevcut) geliştirilmesi beklenmektedir. MEÖ Yeterlilikleri Değerlendirmesi ve Belgelendirmesi 3 aşama: bilgi ve yetkinliklerin tanısı, değerlendirme, belgelendirme.	· Kıbrıs'ta AKTS'nin, birim bazlı bir kredi sistemi olarak uygulama ve gelişme süreci, konuyla ilgili çalışma komitesinin ayarlandığı tarih olan 2011 Eylül ayında başladı. · 2013 yılında, hemen hemen tüm ilgili kuruluşlarla -hem özel hem de kamu- Europass belgelerini düzenlemek ve onları tüm vatandaşlar için erişilebilir hale getirmek için temasa geçilmiştir.

Ortak ülke	UYÇ Gelişme, giriş, uygulama	UYÇ yapısı	AYÇ Referanslaması	AKTS ulusal derecelendirme sistemlerine karşı
<i>Almanya</i>	- Öğrenme çıktılarına (Deutscher Qualifikationsrahmen, DQR = Alman UYÇ) dayalı hayat boyu öğrenme için kapsamlı bir ulusal yeterlilikler çerçevesi üzerinde nihai bir anlaşma Mart 2011'de kabul edilmiştir. - DQR 1 Mayıs 2013'te tanıtıldı. - Şu an için, genel eğitimden yeterlilikler (örneğin mezuniyet belgesi, Abitur - Alman orta öğretim sistemindeki en yüksek lise diploması-) çerçeveye dahil değildir.	- DQR AYÇ'nin sekiz seviyesine bağlanabilen sekiz seviye tanımlamaktadır. DQR Alman eğitim sisteminin özelliklerini dikkate alır ve Alman yeterlilikleri için Avrupa'daki makul değerlendirme ve karşılaştırılabilirliğe katkıda bulunur. - DQR genel eğitim, mesleki eğitim ve yüksek öğretimin resmi yeterliliklerini saptar.	- Gelecekte tüm yeni yeterlilik sertifikalarının doğru AYÇ / DQR haritalamasının açığa çıkacağı öngörülmektedir. Bireysel eğitim sektörlerinde ilk olarak, gerekli idari şartların oluşturulması gerekir; bu 2014 yılından başlayarak kademeli olarak yapılacaktır. - DQR hazırlayıcı karaktere sahiptir ama hiçbir düzenleyici işlevi yoktur. - Belirli bir DQR seviyesine erişilmesi her bir "sonraki seviyeye" kendiliğinden erişim sağlamaz.	- MEÖ'de örgün ve yaygın öğrenmenin tanınmasını kolaylaştıracak herhangi bir kredi sistemi hala yoktur. - Kredi tahsisleri ve "DQR Kılavuzu" ndaki tanımları için standartların ve prosedürlerin belirlenmesi. - Resmi alan daki tahsislerin tamamlanması. - Örgün ve yaygın öğrenmenin sonuçlarının eklenmesi için öneri ve prosedürlerin geliştirilmesi.

Ortak ülke	UYÇ Gelişme, giriş, uygulama	UYÇ yapısı	AYÇ Referanslaması	AKTS, ulusal derecelendirme sistemlerine karşı
<i>Türkiye</i>	· Mesleki Yeterlilik Kurumu AYÇ (08/10) ile uyumlu bir şekilde tasarlanan Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi (TYÇ)'nin kurulması için UYÇ Hazırlık Komisyonunu atadı. · Ulusal Mesleki Yeterlilik Sistemi geliştirilmiş ve uygulanmıştır; · Teknik ve mesleki eğitim standartları ve yeterlilikleri belirlenmiştir. · Akreditasyon, kontrol, yetki, değerlendirme ve bu standartlar üzerine yeterliliklerin belgelendirilmesi.	· TYÇ genel, mesleki ve akademik eğitim ve öğretim programları, ve ilk, orta ve yüksek öğretimin yanı sıra diğer öğrenme yolları yoluyla da kazanılan tüm yeterlilik ilkelerini içerir. · TYÇ seviyelerden ve seviye tanımlayıcılarından oluşan bir yapıya sahiptir. · TYÇ MEÖ, yetkinlikler, test ve belgelendirme mevzuatına göre, ulusal yeterlilikleri de kapsar.	· TYÇ Ulusal Koordinasyon Merkezi, Mesleki Yeterlilik Kurumu tarafından koordine edilen AYÇ ile uyumludur. · TYÇ'deki 8 seviye, seviye tanımlayıcıları ile tanımlanır ve yeterlilik türleri tarafından desteklenir. Yeterlilik türleri yeterlilik tipi belirleyicileri tarafından tanımlanır. · Mayıs ayından bu yana, 2015 Mesleki Yeterlilik Kurumu 12 sektörde toplam 274 Ulusal Yeterlilik yayımlamıştır.	· AKTS sistemi Türkiye ulusal not sistemi ile denkleştirilmiştir.

Temiz çevre/sürdürülebilir kalkınma için belirli ulusal stratejiler ve programlar

Bütün ortak ülkeler, ülkelerin sürdürülebilir kalkınma politikaları ile ilişkili hayat bulmaları için kendi büyük ulusal/bölgesel stratejilerini ve ilgili plan ve programlarını sunmuşlardır: kirliliğin ve insan sağlığı için riskinin önlenmesi ve azaltılması, kamu bilinci, koruma, çevre kalitesinin restorasyonu ve iyileştirilmesi, çevre koruma yaklaşımlarının sektörel/bölgesel ekonomik ve sosyal gelişme ile entegrasyonu.

Temiz çevre alanındaki yetişkin öğrenme sağlayıcıları için önemli yeterliliklerin seçimi

Gerçekleştirilen ulusal anketlere dayanarak yetişkin eğitimi koşullarında profesyoneller için aşağıdaki mesleki alanlar/belirli yeterlilikler seçilmiştir:

Profesyonel alanlar belirli yeterlikler/yeşil beceriler			
Yetişkin eğitiminde Öğretmenler /Eğitmenler	Yetişkin Öğrenimi sağlayıcıları	Kariyer memurları, Danışmanlar, Müfettişler: Baş öğretmenler / Müdürler	Eğitim müdürleri; Yetişkin eğitim kurumlarındaki diğer yönetim personeli; Eğitim dışı idari personel
Professional areas			
○ Biyoloji ○ Kimya ○ Ekoloji ○ Çevre Mühendisliği ○ İnşaat Mühendisliği	○ Fen eğitimi	○ Çevre etiği ○ Toplum sağlığı ○ Mevzuat	○ Yönetim ○ Halkla ilişkiler ○ Ekonomi

Yetişkin eğitiminin inovasyonu, başarısı ve sürdürülebilirliği açısından milli destek değerlendirmesi

Ülke	Yetişkin eğitiminin yeniliği, başarısı ve sürdürülebilirliği – milli destek
<i>Bulgaristan</i>	· Ulusal Kalkınma Programı Bulgaristan 2020'nin temel amacı - Yüksek beceri düzeyi temini, yenilikler için fırsatlar, iş karakterindeki değişikliklere adaptasyon ve tam sosyal içerme. · HBÖ Ulusal Stratejisi (2014 - 2020) iş ve değişik derecelerde ve eğitim, öğretim ve araştırma sektörler arasında işbirliği ortaklığı temelinde stratejik bir HBÖ çerçevesi oluşturur. · Öğrenme çıktıları tabanlı bir doğrulama sistemi uygulaması ile örgün eğitim ve öğretim, yaygın öğretim ve öğrenmenin eşitliği.
<i>Kıbrıs</i>	Yetişkin Eğitimi geliştirme ve ilerletme: · Sistemin idari/örgütsel yapılarını geliştirmek için yetişkin eğitimi için merkezi bir otoritenin kurulması; · Yetişkin eğitimi ve yaşam boyu eğitim bilinci için Mevzuat; · Yetişkin eğitim merkezlerinin gelişiminden sorumlu personel ve gönüllüler için sürekli mesleki gelişim; · Eğitim sisteminin ayrılmaz bir parçası olarak yetişkin eğitiminin örgün olarak tanınması.
<i>Almanya</i>	Devletlerin ve bireysel öğrenenlerin DQF avantajlarını tam olarak kullanabilmesinden emin olmak için, üç ana tema odakta tutulmalıdır: · Görünürlük: DQR ve AYÇ düzeylerinin tüm sertifikalarda, diplomalarda ve Europass belgelerinde veya Yeterlilik veritabanlarında görünmesini sağlamak; · Diğer politikalarla bağlantı: örneğin doğrulama, danışmanlık, müfredat reformu ve kredi transferi için düzenlemelere ilişkin; · İşgücü piyasası ile bağlantı: dış yeterlilikler için (özel sektörde olanlar da dahil) DQR'nin açılması, eğitim ve işgücü piyasası arasındaki diyalogu teşvik edecektir.

Ülke	Yetişkin eğitiminin yeniliği, başarısı ve sürdürülebilirliği – milli destek
<i>Türkiye</i>	Türkiye'deki bakanlıklar ve üniversiteler, yetişkin eğitiminin gelişmesi, başarısı ve sürdürülebilirliği açısından ulusal destek ve eğitimler vermeye devam edecektir. Onlar yenilikçi ve sürdürülebilir seçilmiş projeler için mali destek sağlayan, Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK), Güney Ege Kalkınma Ajansı (GEKA), ve Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu (TKDK) gibi kurumlar tarafından desteklenmektedir.